

0.
AGENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
i Muzeum Pomorskiej Armii Lądowej
i Wojskowej Służby Powietrznej
ul. Podmurna 93, tel. 0048 57 15 22 186
mail: fauak@wp.pl, www.zawackie.pl
REGON 1425127; REGON 370502736
RS 00000 41692
ul. 82 1090 1506 0060 0000 5002 0244

Torun
„Grunwald” KOP
+ Geringer Waldemar
ps. „Rak”

M:1300/2143Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Geringer Waldemar

T: IX-1300/2.143 Pom.

Pomni „Grunwald”, K.O.P

I./1. Relacja k. 3 s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne —

IV. Korespondencja

1) dot. W. Geringera k. 2 s. 1-2

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 20

VI. Fotografie dwa ikonografii

1/1. Relacja - Geringer Waldemar

1. Informacja o życiu i działalności
W. Geringera autorstwa Krystyny
Łakomskiej, mpis

k. 3 s. 1-3

Geringer Waldemar ps. „Rak“ (1913 – 1940). Por. WP. 63 PP, 4 DP.

W okresie okupacji hitlerowskiej członek polskiego ruchu oporu „Grunwald” w Toruniu, z-ca dowódcy kompanii, ps. „Rak”, współtwórca „Batalionów Śmierci za Wolność”, członek KOP.

Urodzony 5 I 1913, był starszym synem Jana Geringera, oficera marynarki handlowej - radiotelegrafisty na ss. Białystok. Brak bliższych informacji o jego matce i rodzeństwie.

Waldemar Geringer ukończył Szkołę Podchor. Rez. 4 DP. w Brodnicy w stopniu sierż. podh. rez. W sierpniu 1938 r. brał udział w manewrach 4 DP. Pod Brodnicą.

W listopadzie 1939 r. w domu przy ul. Wodnej (obecnie PCK) i Podgórznej na spotkaniu w składzie W. Hopppe, W. Geringer, A. Zaborowski (oficerowie WP) postanowiono, iż należy kontynuować tworzenie ruchu oporu w Toruniu w zakresie małego sabotażu. W. Geringer zaproponował nazwę organizacji „Bataliony Śmierci za Wolność”, która to organizacja miała skupiać młodzież szkolną, związaną z harcerstwem, PWK. Opiekę nad nią przejął prof. Zygmunt Moczyński, członek org. „Strzelec”. Ustalono także, iż będzie obowiązywał system trójkowy; zrezygnowano z prowadzenia ewidencji ofiarodawców, czy zdrajców. Zadaniem „Batalionów Śmierci za Wolność” miała być współpraca z „Grunwaldem”, w ramach której działały trójki sabotażowe. Jedną z nich dowodził A. Zaborowski toruński komendant KOP (narzeczony Heleny Kranich). Załączki tajnej organizacji „Grunwald” pojawiły się tuż przed wybuchem wojny, gdyż społeczeństwo toruńskie wyczuwało narastające zagrożenie. Już w 1938 r. odbywały się konferencje, które przeważnie prowadził kpt. Iskierko ze sztabu 4 DP. Tamże członkowie grupy przechodzili szkolenie minerskie i łączności. Brał w nich udział również W. G. Początkowo zadaniem „Grunwaldu” było zabezpieczanie punktów strategicznych miasta Torunia na wypadek zajęcia terenu przez okupanta. Z chwilą jego wkroczenia zadania te uległy zmianie. 5 XI 1939 r. przy ul. Batorego 11 w Toruniu w mieszkaniu Kranichów spotkali się m. in. Członkowie grup pracujący uprzednio w pionach przysposobienia wojskowego „Strzelca” – mjr Juliusz Cyrklewicz (ps. Paszota – Bończa, działacz Stronnictwa Narodowego), redaktor Wacław Ciesielski i działacz Stronnictwa Pracy Antoni Antczak oraz por. W. Geringer i por. Alfons Zaborowski. Doszło tam do przekształcenia „Grunwaldu” w organizację konspiracyjną udzielającą pomocy społeczeństwu, zbierającą wiadomości o zbrodniach hitlerowskich i prowadzącą wywiad wojskowy, a także nawiązującą kontakt z gen. Sikorskim we Francji.

W. Geringer, w „Grunwaldzie” był zastępcą dowódcy kompanii sierż. Bernarda Mizerskiego (ps. Henryk Murata), (kompania systemu trójkowego o sile bojowej 3 plutonów po 75 ludzi), będącej częścią batalionu „Bydgoskie Przedmieście”, którego dowódcą był chor. Tomasz Marcinkowski (ps. Abel). Szczególnym celem sabotażu batalionu „Bydgoskie Przedmieście” były obiekty lotniska wojskowego. Osiągnięcie gotowości bojowej planowano na miesiące letnie 1940 r.

W ramach tworzenia ruchu oporu w Toruniu, na bazie działań „Grunwaldu” utworzono siedzibę Okręgu Pomorskiego Komendy Obrońców Polski – pierwszą ogólnopolską organizację konspiracyjną, która posiadała kadrę rekrutującą się z oficerów i podoficerów WP, różnych grup społecznych, m. in. inteligencji i środowisk rzemieślniczych. Posiadała również rozbudowane powiązania zagraniczne i sprawnie funkcjonującą łączność. Po styczniu 1940 r. nawiązano kontakt z gen. Sikorskim. W październiku 1939

2

r. przyjechał do Torunia Paweł Piątkowski, (vel. Zbigniew Wielżyński), który stworzył pierwszą piątkę organizacyjną KOPu. W jej skład wchodził: Marian Tuszewski, Zofia Jackowiak, Witold Lendzion, Honorata Modrzyńska, por. A. Zaborowski (ps. Zgrzyt, który został komendantem KOP na miasto i powiat Toruń). W kontaktach konspiracyjnych W. Geringer był bliskim współpracownikiem A. Zaborowskiego. Zastępcą dowódcy okręgu KOP od 1939 r. X 1940 był Roman Dalkowski, ps. Dalke, Kozak, członek komendy „Grunwaldu”. W planach KOPu było nawiązanie kontaktów z centralą ZWZ.

Akcje propagandowe młodzieży toruńskiej zorganizowanej w „Batalionach”, a szczególnie szeroko prowadzony przez nią kolportaż gazetki „Za Wolność” były prowadzone spontanicznie, stąd Gestapo idąc tropem odbiorców tej gazety, doszło do listy członków jej organizacji.

W lutym i marcu 1940 r. w skutek dekonspiracji i zdrady Gestapo przystąpiło do likwidacji „Batalionów Śmierci za Wolność”. W związku z aresztowaniami ich członków określanymi „Wsypanie” nastąpiły także aresztowania wśród członków KOP i „Grunwaldu”. 6 III 1940 r. aresztowano W. Geringera wraz z A. Zaborowskim i rodziną Kranichów w ich mieszkaniu. Wszyscy zostali uwięzieni w Toruńskim Forcie VIII. Z relacji Alojzego Liegmana wynika, że Geringer, tak jak jego współwięźniowie podejrzani o przynależność do tajnych organizacji, m. in. Prof. muzyki, kompozytor, Zygmunt Moczyński, byli wyjątkowo okrutnie przesłuchiwanymi na gestapo w Toruniu i Bydgoszczy. Początkowo śladowe informacje wskazywały, iż W. G. został zamordowany w lasach Barbarki, tudzież w Bydgoszczy. Późniejsze badania dowiodły, iż w związku z faktem, że toruński KOP nawiązał współpracę z Centralą w Warszawie, grupa toruńska została przewieziona 9 IX 1940 r. z Bydgoszczy na Pawiak w Warszawie. Byli to członkowie kierownictwa „Batalionów Śmierci za Wolność”, - Wanda Bukiewicz, Jadwiga Kowalska, Alfons Mirecki, Zygmunt Moczyński, Wacław Wiśniewski, razem z nimi por. W. Geringer i por. A. Zaborowski, oraz 12 innych. Dwie osoby z tej grupy zostały przesłane do Oświęcimia. Waldemar Geringer, wraz ze wszystkimi wymienionymi z nazwiska oraz 10 pozostałymi został rozstrzelany w Palmirach 17 IX 1940.

Jan Geringer senior – ojciec Waldemara – (1887 – 1950). Radiotelegrafista ss. „Białystok”. Oficer marynarki handlowej. Po 1939 r. przebywał w Anglii. Zmarł w Sopocie, pochowany 21 VII 1950 r. na cmentarzu wojskowym w Gdańsku Wrzeszczu.

Zofia Geringer z domu Fołtarz aresztowana wraz z matką Wiktoria i siostrą Danutą 16 IV 1940 r. zostały wywiezione do obozu w Ravensbrück, nr obozowy 3205.

Waldemar Geringer zamieszkiwał od stycznia 1940 r. wraz z żoną Zofią z domu Fołtarz i jej rodziną, w Toruniu przy ul. Lampego 6.

✓ VAPAK, W. Fołtarz, „Pamiętnik wspomnień obozu koncentracyjnego Ravensbrück”.

✓ VAPAK, W. Hoppe, korespondencja z T. Jaszowskim.

✓ A.M. St., B. Chrzanowski (red.) T. XXII, s. 139. Relacja B. Mizerskiego

✓ Materiał fot. Muzeum Okręgowe w Toruniu, Pracownia dokumentacji.

✓ W. Bartoszewski, „Warszawski Pierścień Śmierci 1939 – 1945”, Warszawa, s. 97 – 101.

✓ K. Ciechanowski, „Regionalne i lokalne organizacje konspiracyjne na Pomorzu i Kujawach w czasie okupacji hitlerowskiej” (w:) „Walka podziemna na Pomorzu w latach 1939 – 1945”, Materiały sesji w Toruniu 27 – 28 IX 1989, pod red. J. Sziling, Toruń 1990, s. 218 – 219.

✓ K. Ciechanowski, „Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 1939 – 1945”, MON, Warszawa 1972, s. 360.

- M. Heza, „Społeczeństwo polskie wobec zagrożenia niemieckiego, październik 1938 – wrzesień 1939”, (w:) Rocz. Tor. nr. 9, 1974 r., s. 243 – 246.
- ✓ A. Gąsiorowski, „Komenda Obrońców Polski na Pomorzu 1939 – 1945” (w:) „Walka podziemna na Pomorzu w latach 1939 – 1945”, Materiały sesji w Toruniu 27 – 28 IX 1989, pod red. J. Sziling, Toruń 1990, s. 293 – 294.
- ✓ T. Jaszowski, W. Jastrzębski, „Gestapo w walce z ruchem oporu”, Bydgoszcz 1985, s. 54, 75 - 79.
- ✓ W. Kiedrzyńska, „Ravensbrück Kobiety Obóz Koncentracyjny”, Warszawa (wyd. II) 1965, s. 370 – 432 zawierają listy więźniarek politycznych. Jak nadmienia autorka, listy zawierają błędy i wymagają uzupełnienia z uwagi na fakt, iż były ratowane i wynoszone z narażeniem życia przez same więźniarki w chwili likwidowania obozu z dniem 25 IV 1945r. Numer obozowy 3205 należący do Zofii Geringer z domu Fołtarz zapisano mylnie jako Zofia Fołtarz z domu Geringer.
- ✓ A. Liegman, „Więzień Toruńskiego Fortu nr VIII”, Gdańsk 1983, s. 35 - 52.
- ✓ K. Podlaszewska, „Batalion Śmierci za Wolność w Toruniu w świetle nowych relacji” (w:) „Pomorskie organizacje konspiracyjne (poza AK) 1939 – 1945” (pod red. J. Szilinga i J. Salmonowicza), Toruń 1994, s. 145 – 151.
- D. Steyer, „Z dziejów ruchu oporu w Toruniu (1939 – 1945)” (w:) Rocz. Tor. nr. 9, 1974 r., s. 273 – 274.
- Z. Waszkiewicz, „Z dziejów ruchu oporu w Toruniu i powiecie toruńskim podczas okupacji hitlerowskiej”, Rocz. Tor. nr 15, 1980, s. 51 – 70.
- E. Zawacka, „Polki toruńskie w konspiracji wojskowej podczas ostatniej wojny” (w:) Rocz. Tor. nr 16, 1983, s. 43.

Krystyna Łakomska

II. Materiały uzupełniające relację -
- Geringer Waldemar

1. Nota biograficzna „Geringer Waldemar”,
[w:] Besztyński S., Posańskie org.
konsp. w mieście Toruniu w l. 1939-1945...,
Toruń 2004, s. 87-87 (praca msi - bibl.
Fundacji), kserokop. k. 1 s. 1

[3] Geringer Waldemar, ur. 5 I 1913 r., członek Komendy Obrońców Polski w Toruniu. 1

Oficer zawodowy w stopniu porucznika.

Krzysztof Deszczynski, Pozaakowskie organizacje konspiracyjne w mieście Toruniu w latach 1939-1945, skład osób, działalności pr. mupr. pod kier. dr. Wierostową Golone Toruń 2004, s. 87-88 (Załącz. List. Powstalców i Polaków po 1945) 81

Brał udział w tworzeniu organizacji konspiracyjnej „Grunwald” w Toruniu.

Był uczestnikiem spotkania organizacyjnego w domu kolejarza Maksymiliana Kranicha przy ul. Batorego 11, w listopadzie 1939 roku.

Następnie przeszedł do KOP. Nawiązał kontakty z organizacją młodzieżową „Batalion Śmierci”.

W wyniku rozbicia „Batalionu” przez gestapo został aresztowany 6 III 1940 r.

9 września 1940 r. przewieziony do więzienia na Pawiaku.

17 września 1940 r. rozstrzelany w Palmirach.

IV/1. Korespondencja bieżąca w sprawie
W. Geringera:

1. Pismo Fundacji do Muzeum
Okręgowego w Toruniu z 16.03.2005,
mpis kop. k. 1 s. 1
2. Pismo Centralnego Archiwum Wojskowego
w Warszawie z 6.04.2005, mpis oryg. k. 1 s. 2

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/archAK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń, dnia 16.03.2005 r.

L. dz. 931/Pom-410/05

Kopie

Muzeum Okręgowe w Toruniu
Dział Historii

Uprzejmie prosimy o udostępnienie fotografii por. Waldemara Geringera, a także wszelkich materiałów dotyczących Jego rodziny. Informacje wykorzystane zostaną do napisania Jego biografii do SBLP a. J.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

z up. Anna Wankiewicz
mgr Dorota Zawacha-Wakarec

CENTRALNE ARCHIWUM WOJSKOWE

Warszawa, dnia 6.04.2005r.

Nr 646/wch

07 KWI. 2005

00 – 910 Warszawa

FUNDACJA

FUNDACJA "Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek w Toruniu	ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK ul. Wielkie Garbary 2 87 – 100 Toruń
Wpłynęło dnia: <u>18.04.2005</u>	
L. dz. <u>1075/Pom-410/05</u>	
Załączniki:	
Referent:	

W odpowiedzi na pismo Nr L.dz. 955/Pom – 410/05 z dnia 21.03.2005 r. dotyczącego por. Waldemara GERINGERA i jego ojca Jana uprzejmie informuję, iż w zasobie archiwalnym Centralnego Archiwum Wojskowego nie odnaleziono teczek personalnych wyżej wymienionych.

SZEF
WYDZIAŁU NADZORU EWIDENCJI
I GROMADZENIA ZASOBU
Centralnego Archiwum Wojskowego
ppłk mgr Bogusław STACHULA

T. Nr. 1300/2145 Pom.

Torun

Geringer Waldemar

v. Party informacyjne

h. 20

sol. Bastowski Pawlin
n. 68 por. 109

70m
+ Gieringew Waldemar 5.01.1913 1
K. ułt miasta Torunia 2 (KOP, Gromwaldu, ZWZ)
zic Foltarowej - mł z parówki Foltarowej
awent. razem z Zabarovskim na funkcji
Kontakowym w Agaty Krawichary
wp Luzmana 11. lutego 1940
wp Foltarowej 6 marca

verte!
w pamiętniku pisa Foltarowa, że 6 III 40 przyniósł
Gieringew do niego do domu, nie
zrealizował go - rzeź w piwnicy drewno.
ale awentował go jednak tego samego dnia (w Kraw-
midaw) razem z Zabarovskim; wyjeździł na Forcie

viii, kawdro bies

Zaborski zamieszkał w (zginął w Bydgoszczy)
Giermijew prawnik podobnie zamieszkał w Bydgoszczy

FUNDACJA
Tosini
KOP. 12

Geringer Haldemar, powierzek, do 1949 r.
Kierownik zarządcy, Urząd KOP i Forum
Amstrosany 6. III 1940 r. ramionami i czołwie
Medytacja 6. Nijelgenany 4. 1948 r.

ELŻBIETA ZAWACKA
Wichemski str. 360

Totum
9m 10let 2 42 3

+ Gerlinger - pomocnik ZWZ - Agronom
Arrestowany przez Gestapo w dn. 6.3.1940r.
w mieszkaniu Kowalskich - kolejarza, razem
z podpor. Taborowskim i całą rodziną, Krawczykiem.
ni 57 [Zginął zamordowany w kasach Booboles]
zob. Bartoszewski Pamięci s 68

Prof. A. Heymann, Służbom polskiej kolejarzy str. 38

GERINGER - AK
Maldeman - por

Termin 4/4

Organizator ZWZ na dziedzińcu Holera
organizowany 6. III 1940 roku, organizowany
w Fortcie VII w Toruniu. III 1945

Rozstrzelany w lesie Barbarcia pod Toruniem.

Tomu 5
Grunwald

ppor. Geringer

aresztowany w kwietniu 1940 r. (po listopadzie)
wraz z Stronkiewiczem, Przybyto, por. Piętko-
lewskim, Lendzionem, Polakowskim i in.

ul. Bednarska 10 - M-21 ul. 11, 14

WP-11/93

+ Gerlinger Waldemar

Josun 46
I Wz
Batalion Smuk

porucnik, areszt. 6.03.1940, Fort VIII
jako jeden z dowódców, wywieziony wraz
z kwaterami innymi do Głuchobrodzkiej wsi. Po-
gierzony i tam rozstrzelany

Tł: Podnarski Alojzy - 11-21 k. 16 w. na podst.:
ciepła woda i straż... w Rosnina, opoka.
Kod. Hist. 370 71 D

KP-20/93

Springer Waldemar por. WP

Tomii 7
Gumwald
KOP

przedyskutujac o ciemnicy w Torcu VII; następnie
zostal zamordowany

Marszowiec Z., z dziejów ruchu oporu w
Rocz. Tor. 15 s. 61

KD-94

Tomii 8

Geniopt m.

rozważa się nie figuruje wśród spisu
nazwisk w archiwum, bydrodum, ani
w rozpisie alit bydrodum Sonderprolet

T.: Cecylia Tod. - M-682/1381 k. II/4
(list T. Jaszowskiego z 7.09.1976)

KP- III/94

Tomu' 9

Göttinger Waldemar

wspólnie z A. Zabonowolim i W. Hoppe
został w okresie 1940 r. przewieziony
do Bydgoszczy

T.: Cześć! Tod. - 11-682/1381 k. 11/3

KP- III/94

Tomii 10
KOP

Gestapo Waldemar por. nr 63 p.p.
wspólnie z A. Zabonowskim i M. Hoppe
zabity w listopadzie 1939 „Batalion
Śmierci”, został aresztowany w 1940 r.
w tym samym tygodniu co Zabonowski
i M. Hoppe.

T.: Walter Hoppe - M - 694/1556 li. i/1

KP-10/94

por. GERINGER WALDEMAR

Tomur
Grunwald AA
KOP

Por. W. Geringer i por. Alfons Kaborowski brali udział w organizowaniu „Grunwaldu” w Tomurze, a następnie nawiązali kontakt z KOP i pozostali w tej organizacji. Właśnie oni nawiązali współpracę z tomurką grupą konspiracyjną „Batalion Śmierci”, co stało się przyczyną pierwszej porażonej dekonspiracji w ramach KOP na Pomorzu.

Źr.: A. Gąsiorowski, KOP, [w:] Walka podziemna ..., s. 293-294, MG 194

Geringer

KOP 12

GREINGER HALDEMAR

Ładunek KOP, aresztowany w lecie 1940
po przybyciu do Włocławka przez Gestapo
z cy "Koty" gruździeckiej, Kowalego.
Współnie z Piotrem Piatkowskim przetrzymany
z "procesu Koty" - stanęli przed policyjnym
sędzią dotychczas lub zostali zamordowani
w śledztwie.

18 x 194 Jahnowski, Gestapo, s. 54

GERINGER

TORUN 13
"GRUNWALD"

GREINGER WALDEMAR

Por.

Jeelin a duńców konspiracyjnego
"Grunwaldu", kierownik spółdzielni
w Toruniu ul. Bałtorskiego 11 u M. Kronickiego
w listopadzie 1939
Aresztowany w marcu 1940, Przekazany
do Gestapo w Bydgoszczy - przesłany
w listopadzie przy niemieckich Jędrzejowiczach.

18/194 Janowski, Gestapo, s. 75, 78, 79

Bydgoszcz? 14

por. GERINGER WALDEMAR

Wraz z por. Franciszkiem Zaborowskim i kierownictwem toruńskiego "Batalionu Śmierci" oraz 12 innymi został przewieziony z Bydgoszczy do gestapo w Warszawie 9.IX.1940r. i uwięziony na Pawiaku. 17.IX.1940r. wszyscy wymienieni z nazwiska oraz 10 z pozostałych 12 zostali rozstrzelani w Palmirach. Pozostali dwaj, tj. Eugeniusz Nasiłowski i Stanisław Roszkowski zostali przekazani do Oświęcimia.

K.Ciechanowski, Regionalne, [w:] Walka podziemna., s. 219.

MGr'94

Tomini 15
"Smunwald"

Geringer Waldemar ps. "Kals"

(Arlst t. XXII str. 139, rel. ellisewski Bernard)

Wien 95

Rob. W. PRZIOZEWSKI, NARZĄDZANKI PIERŚCIENI ŚMIERCI # 16
1939-1945.

s. 97 - 104

[LISTA WIEŹNIÓW PAWIĄTKA OFIAR EGZEKUCJI
Z DN. 17. IX 1940. PRZ. 109, GIERMONTA WADDEMAN
nr. 5-11. 1913]

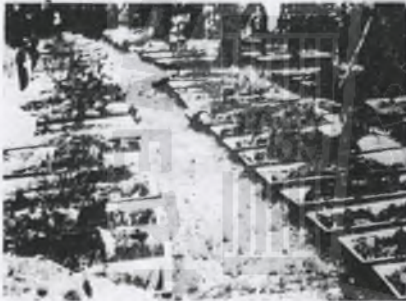
df.

verte!

VERTE

ciała pierwszego i drugiego rzędu, a najgorzej ostatniego. Można było jeszcze rozpoznać kolory ubrań — były różne: cywilne, wojskowe, nie brak było i kolejarских. Wszystkie ciała na wysokości górnych kręgów szyjnych, u podstawy czaszek miały jednakowe otwory wielkości mniej więcej pięciocentówki, a niektórzy pomordowani — ręce skrepowane jeszcze drutami.

Nagle uświadomiłem sobie, że dzieje się coś niesamowitego. Na polanie jest już masa ludzi. Żołnierze, jeńcy, dalej zbity tłum. A cisza panuje taka, że słychać tylko szelest liści, gdy wiatr silniej zawieje.

Odkopane zwłoki pomordowanych

Zaczyna padać śnieg. Zbliżam się do ułożonych rzędem ciał. Szczególnie jedno szuka mi się w oczy — ten sam wzrost, włosy, szewskie zęby, jednego z lewej strony brak. Tak, to chyba podporucznik Geringer, z którym siedziałem w forcie VIII. Powracam pamięcią do chwili, kiedy prowadzono nas razem na przesłuchania do gestapo na ulicę Bydgoską. Jego zawsze przesłuchiwał gestapowiec Sobótka. Ostatni raz nie wytrzymał bicia i przyznał się, że należał do Związku Walki Zbrojnej.

WYPISKA: ZRZECZENIE KASZUBSKO-POMORSKIE
 ODDZIAŁ HISTORII W GDAŃSKU, GDAŃSK, 1983.
 POD RED. DOROTY TULIK
 OPAC. [BIAŁE] LITERATKI MARIA KALOTA-SZYMANKA

ALOTZY WEGIMAN : WIEZIEN TORUŃSKIEGO FORTU VIII
 s. 94

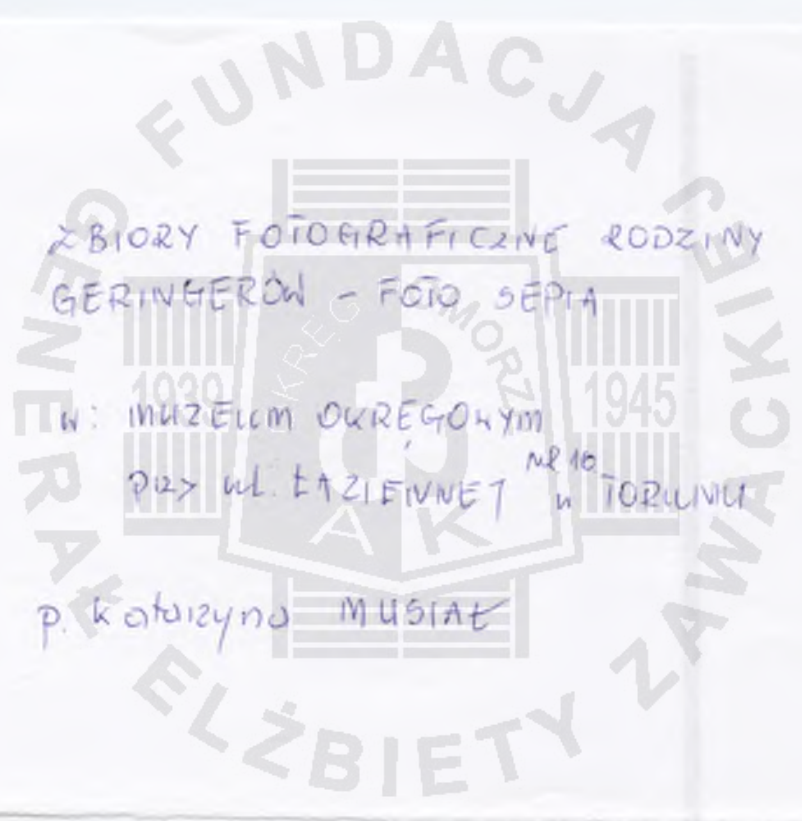
VERTE

17

ZBIORY FOTOGRAFICZNE RODZINY
GERINGERÓW - FOTO SEPIA

W: MUZEUM OKRĘGOWYM
przy ul. ŁAZIENNEJ nr 10
w TORUNIU

p. Katarzyna MUSIAT

Gerimger Waldemar

Tomia 18
"Grunwald"

Aresztowany podczas fali
aresztowań "Batalionów
Śmierci" - poz. marce 1940 r.

zob. pr. mgr. H. Bessaryński, Bessarabow-
skie org. komp. w m. Tomia w
l. 1939-45; s. 37 (bibl. Fund.), 34,
40, 58-56, 62, 87
XII'04

por. Geringer Waldemar Tomni 19
KOP

zob. Gąsiorowski A., Komenda
Obronców Polski..., Tomni 2012,
s. 84, 89-92, 138, 144.

RL, XII/14

Gerimoger Waldemar

Toruni 20
L O P

zob. Chruanowski B., Gyziorowski A.,
Steyer H., Polska Podsiemna
na Pomorzu..., Gdańsk 2005,
s. 111, 234, 235.

MA, XII/14

Geringer Waldemar

